

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Помісну Українську
Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії
Київського Патріархату

№ 12 (109) грудень 2013 р.

Помісний Собор нашої Церкви у своєму Діянні «Про канонізацію мученика Данила Братковського, страсотерпця волинського» як місцевошанованого святого постановив «писати мученику ікону». 25 листопада, напередодні дня смерті угодника, відбулось урочисте представлення його ікони в обласному краєзнавчому музеї. Митрополит Луцький і Волинський Михайл зачитав канонізаційний документ, прийнятий найвищим органом управління УПЦ

Київського Патріархату влітку цього року, й закликав належно шанувати мученика. Образ Данила Братковського створив Дмитро Зінко – старший науковий співробітник Художнього музею. Його написано в стилі українського бароко, в традиціях волинської школи малярства, які вже почали забуватися. Докладніше про це читайте на с. 2.

З ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

5 грудня – благовірного Ярополка, князя Володимир-Волинського

Ярополк Ізяславович, у святому Хрещенні Петро, був онуком Ярослава Мудрого, правнуком рівноапостольного Володимира. Точний час його народження невідомий, вважають, що не пізніше 50-х рр. XI ст. Відрізнявся смиренням, лагідністю, некорисливістю та благочестям.

Він розділив сумну долю свого батька, великого князя Київського Ізяслава, вигнаного братами з Києва. Однак у 1078 р. князеві Ізяславу було повернено великокнязівський престол, а Ярополк отримав Вишгород. Після смерті батька йому дано в спадок місто Володимир-Волинський, звідки його намагалися вигнати суперники Ростиславичі. На шляху з Володимира до Звенигорода Галицького Ярополка підступно вбили. Убивця, ймовірно, був підкуплений Ростиславичами.

Тіло Ярополка перенесли до Києва і 5 грудня поховали у церкві Святого Петра, яку він сам почав будувати. Багато церковних пам'яток, починаючи з літопису преподобного Нестора, свідчать, що убитий благовірний князь Ярополк шанувався в числі святих угодників Божих.

14 грудня – праведного Філарета Милостивого

Праведний Філарет народився у місті Пафлагонії у Малій Азії і жив у VIII ст. Батьки виховали свого сина у благочесті й страху Божому. Він провадив чеснотливий спосіб життя і був багатою людиною. Мав велику сім'ю.

Філарет досягнув святості завдяки трьом чеснотам: вірі, терпінню і милосердю. Саме за них Церква шанує Філарета Милостивого і ставить його нам у приклад.

Згідно з житієм, відзначався незвичайною добротою і чуйністю до ближніх. Його будинок був розграбований під час однієї з арабо-візантійських воєн. У нього залишилось тільки два воли, корова, кілька вуликів і дім. Але і це останнє він поступово роздав убогим. Стійко і лагідно переносив дорікання жінки Феозви і глузування дітей. Господь воздав Філарету за його милосердя: коли була віддана остання міра пшениці, його давній друг прислав йому сорок мір, а після того як була віддана убогому тепла одежа, до нього повернулось багатство.

У той час візантійська імператриця Ірина шукала наречену для свого сина – співправителя Константина Сліпого (780–797 рр.) і для цього по всій імперії розіслала посланців. Коли Філарет і Феозва дізналися, що високі гості мають бути і в їхньому домі, Філарет дуже зрадів, а Феозва, навпаки, зажурилася: в домі зовсім не було їжі, а про належну гостину годі було й думати. Але Філарет наказав жінці добре прибрати в домі. Сусіди, дізнавшись, що мають прибути царські послі, принесли вдосталь усього, що треба для багатого бенкету. Посланці відібрали для царських оглядин разом з десятьма дівчатами й онуку Філарета – Марію. Перевершивши своїх ровесниць красою, лагідністю і скромністю, вона 788 року стала царицею, а Константин щедро обдарував Філарета.

Так повернувся до нього і багатство і слава. Але, як і раніше, святий благодійник щедро роздавав милостину вбогим, улаштував їм трапези і сам прислужував на них. Усі дивувалися з Філаретових чеснот.

Не приймаючи почестей, у смиренні та любові до бідняків досяг блаженний старець 90 років. Передбачаючи свою кончину, вирушив до константинопольського монастиря Родольфії, роздав там усе, що мав при собі. Прикликавши рідних, наставляв їх перебувати в любові до бідних, нестяжання і мирно відійшов до Господа. Упокоївся 792 р., похований в обителі Суда Родольфії у Константинополі.

Святість праведного Філарета підтвердило явлене після його смерті чудо. Коли тіло небіжчика несли до місця поховання, один чоловік, одержимий бісом, схопився за труну і йшов разом із похоронною процесією. На кладовищі сталося зцілення біснуватого. Багато й інших чудес і зцілень здійснилось при гробі святого.

Філарета Милостивого стали вважати своїм покровителем воїни після того як він подарував коня бідному солдатві, щоб той міг відбувати службу. Цього угодника вважають своїм патроном також пасічники.

18 грудня – преподобного Сави Освяченого

Святий Сава народився в V ст. Його батько був воєначальником. Поїхавши по службових справах до Олександрії, він взяв з собою дружину, а п'ятирічного сина залишив на дядькову опіку. Коли хлопчику йшов восьмий рік, він вступив до монастиря

Закінчення на с. 2

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця найпопулярніша волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Вартість одного примірника з доставкою – 1 грн 55 к. (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – 91241. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», радіопередач та інших аудіо-, відео- і текстових документів, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavia.volyn.ua

ХРОНІКА

У Володимирському
міському деканаті

29 жовтня група вихованців недільної школи Собору Різдва Христового, що у Володимирі, вперше здійснила паломництво до Почаєва. Поїздку організував і провів клірик собору, директор школи протоієрей Ігор Бігун. Діти побували у лаврі, зокрема, приклались до мощей преподобних Іова й Амфілохія Почаївських, відвідали джерело Святої Анни.

Першу Божественну Літургію відправлено в новозбудованому храмі Апостола Андрія Первозваного с. Острівок. 10 листопада її служили декан протоієрей Юрій Пилипець і настоятель парафії протоієрей Сергій Кібаш.

У цьому селі ніколи не було церкви, повідомили інформаційній службі єпархії о. Сергій. У 2010 році зареєстровано релігійну громаду, визначено місце спорудження Божого дому. 9 квітня 2011 року тоді ще архієпископ Луцький і Волинський Михайл відправив чин заснування храму й поставлення хреста. У травні 2012-го було освячено наріжний камінь. Тим часом богослужіння проходили в пристосованому приміщенні. За півтора року парафія збудувала храм, освята якого відбудеться трохи пізніше, після виконання всіх необхідних робіт.

У проповіді о. Юрій зауважив: перший етап, пов'язаний із розбудовою церкви в Острівку, завершено. Тож настає етап, коли треба ще докладати зусиль, аби розквіт храму і служіння в ньому не припинились ніколи.

У Волинській раді Церков

Українська громадськість, а переважна більшість це християни, чекали підписання угоди про асоційоване членство нашої країни з Європейським Союзом. Це викликало дуже неоднозначні почуття в серцях віруючих. Тому духовні очільники на різних рівнях, зокрема Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій, через відповідні звернення роз'яснили свою позицію.

З ініціативи митрополита Луцького і Волинського Михайла подібний документ ухвалила й Волинська рада Церков. Унаслідок кількох засідань робочої групи, які проходили під головуванням Київського Патріархату (представник – голова інформаційно-видавничого центру єпархії протоієрей Віталій Собко), звернення підписали ієрархи або уповноважені всіх основних конфесій, що діють у нашому краї.

У документі зазначається, що глибока аморальність, агресивна дехристиянізація, які уразили Євросоюз, не повинні бентежити нас. Українці мають об'єднатися з християнами всього ЄС для рішучої протидії легалізації гриха, влити у Європу свіжу кров для нової євангелізації континенту.

10 листопада, у Всеукраїнський день молитви за сиріт, митрополит Михайл та інші священнослужителі висловили уповноваженому Президента України з прав дитини Юрієві Павленку низку пропозицій та побажань. Це сталося під час зустрічі високопосадовця з Волинською радою Церков (ВРЦ) в рамках його робочої поїздки на Волинь для вивчення стану виконання Указів та доручень Глави держави у сфері захисту прав дитини.

Зустріч вів владика Михайл, оскільки Київський Патріархат на цей час є головною Церквою у ВРЦ.

Архієрей у виступі підкреслив: вирішуючи проблеми сирітства, слід насамперед шукати його причини. І державі треба долати проблему, співпрацюючи з Церквою.

Протоієрей Віталій Собко зазначив, що реформуючи спеціальні дитячі установи, державі потрібно посилити пропагування духовних цінностей, здорового способу життя. Також необхідно підняти на вищий рівень викладання предметів духовно-морального спрямування в загальноосвітніх навчальних закладах, перевести ці дисципліни в обов'язкову складову навчального плану та вивчати їх у всіх класах. Важливою є й активізація комплексної боротьби з дитячим педантизмом, розпущеною, жорстокістю, іншими негативними явищами.

«Не можна допустити прийняття законів, які визнають статеві збочення нормою, дозволяють реєструвати одностатеві „шлюбні“ та усиновлювати цими людьми дітей, – підкреслив о. Віталій. – Не можна допустити впроваджен-

— 3 ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

Закінчення. Початок на с. 1

Святої Флавіани, який знаходився поблизу. Обдарована дитина скоро навчилася читати і добре вивчила Священне Писання. Марно батьки вмовляли Саву повернутись в світ і одружитись.

У 17 років він прийняв чернечий постриг і мав такий успіх в пості та молитвах, що був удостоєний дару чудотворення. Провівши десять років в обителі Флавіани, вирушив до Єрусалима, а звідти – в обитель преподобного Євфимія Великого. Але о. Євфимій направив брата Саву до авви Феоктиста, настоятеля поблизу монастиря. У тій обителі пробув преподобний Сава послушником до тридцятилітнього віку.

Після смерті старця Феоктиста його наступник благословив Саву затворитись у печері. Лише в суботу святий покидав затвор і приходив в обитель, брав участь в Богослужінні та приймав їжу. Через деякий час преподобному дозволили зовсім не покидати затвору, і святий Сава подвизався в печері протягом 5 років.

Преподобний Євфимій уважно слідував за життям юного інока і, бачачи, як він духовно вирів, став брати його з собою в пустелю Рув (біля Мертвого моря). Вони виходили 14 січня і перебували в ній до Неділі Ваїї (Вербоної). Преподобний Євфимій називав святого Саву отроком-старцем і турботливо виховував його у найвищих чернечих чеснотах.

Коли Євфимій відійшов до Господа, святий Са-

ва пішов з лаври й оселився в печері поблизу обителі преподобного Герасима Йорданського. Через декілька років до Сави почали збиратись ученики – всі, хто бажав чернечого життя. Так виникла Велика лавра.

Преподобний Сава заснував ще декілька монастирів. Багато чудес було явлено за його молитвами. Посеред лаври забило джерело, під час засухи пройшов рясний дощ, відбувалися зцілення хворих і біснувалих. Сава Освячений написав перший устав церковних служб, так званий Єрусалимський, прийнятий усіма палестинськими монастирями. Святий мирно відійшов до Господа в 532 році.

Каплиця-усипальниця угодника знаходиться в Лаврі Сави (монастир Мар Саба) – православному грецькому чоловічому монастирі на території Західного берега річки Йордан, в Юдейській пустелі, у долині Кедрон. Заснований близько 484 року преподобним Савою Освяченим. Є одним із найдавніших спільнотельних монастирів. Храм знаходиться в юрисдикції Єрусалимської Православної Церкви.

За давньою традицією монастирський статут забороняє для жінок вхід в обитель. Для своєї матері Софії Сава поруч побудував «Жіночу вежу», яка потім стала використовуватись як готель для жінок, охочих жити поряд із лаврою. У монастирі ніколи не було і до цього дня немає електрики.

Віталій КЛИМЧУК

— ЗВ'ЯЗОК ЧАСІВ

У сонмі волинських святих

Цього року до числа Божих угодників, просяялих у нашому краї, внесено два нових імені: Данило Братковський і Володимир Васильович. Перше вшанування св. Данила відбулося недавно в Луцьку.

«Писати мученику ікону». Так постановив Помісний Собор нашої Церкви у своєму Діянні «Про канонізацію мученика Данила Братковського, страстотерпця волинського (бл. 1642 – 1702 рр.)» як місцевошанованого святого.

Отож 25 листопада, напередодні дня смерті угодника, відбулось урочисте представлення його ікони. Захід, що пройшов в обласному краєзнавчому музеї, організували: цей заклад, управління культури облдержадміністрації та Художній музей, що в замку Любарта.

Митрополит Луцький і Волинський Михайл зачитав канонізаційний документ, прийнятий найвищим органом управління УПЦ Київського Патріархату влітку цього року, й закликав належно шанувати мученика.

Образ Данила Братковського створив Дмитро Зінько – старший науковий співробітник Художнього музею. Його написано в стилі українського бароко, в традиції волинської школи малярства, які вже почали забуватися.

Серед учасників заходу – директор краєзнавчого музею Анатолій Силіук, завідувачі його підрозділів-музеїв: художнього – Зоя Навроцька, волинської ікони – Тетяна Єлісеєва, Луцького братства – Олена Бірюліна; голова Волинського крайового братства Святого апостола Андрія Первозваного (Луцького Хрестовоздвиженського) Андрій Бондарчук, керівники громадських організацій: «Козацьке стрілецьке братство» Віктор Федосюк, «Християнський рух за життя» Антоніна Євтодюк; інші представники місцевої творчої інтелігенції, які входили до ініціативної групи щодо канонізації страстотерпця, студенти Волинської православної богословської академії (ВПБА) на чолі з її інспектором ієромонахом Никодимом (Мартинівим).

На завершення хор академістів (регент Василь Кравчук) виконав декілька духовних піснеспівів.

А 26 листопада вшанування ново прославленого продовжилось у храмі Воздвиження хреста Господнього освятою цієї ікони. Чин освячення та Божественну Літургію очолив високопреосвященний Михайл. З ним служили: канцлер єпархії

протоієрей Микола Цап, настоятель парафії протоієрей Василь Ключак, інше місцеве духовенство. Молилися студенти ВПБА та члени Свято-Андріївського братства на чолі з його головою.

У проповіді архієпископа, зосередивши увагу на мученику, навів таке порівняння: «Восени, коли посіяно пшеницю, вмирає одна зернина, але влітку виростає ціле колосся. Ось так і він помер один, щоб народились ми, православні, які люблять свою Церкву, свій дім, свою землю та які сміливо себе називають – Київський Патріархат».

Завершилася Відправа молитвою у крипті (підземеллі) церкви, де спочивають останки св. Данила Братковського та інших братчиків.

Пізніше в Палаці культури обласного центру відбулась урочиста академія в пам'ять про страстотерпця. У ній взяли участь митрополит Михайл, перший заступник луцького міського голови Святослав Кравчук, члени братства, студен-

ти ВПБА та всі небайдужі. Організатор заходу – Волинська духовна консисторія, Хрестовоздвиженське братство та міська рада міста.

Митрополит Михайл розповів присутнім про критерії канонізації святих у Православній Церкві та зачитав Діяння Помісного Собору про канонізацію Данила Братковського. Андрій Бондарчук (на знімку) наголосив, що мученик був членом Луцького братства. Завідувач Музею Луцького братства Олена Бірюліна провела паралель між протестом Братковського проти системи із сучасними подіями.

Також відбувся показ історико-документального фільму «Волинська голгофа Братковського», прочитано багато його творів, адже мученик був і поетом. Завершилась академія виступом архієрейського хору «Оранта» кафедрального собору Святої Трійці (керівник Василь Мойсіюк).

Орест ВЛАСЮК
Світлина Ігора Сацка

ня так званої ювенальної юстиції західного зразка, яка невинувато розширює перелік причин позбавлення батьківських прав і допускає усиновлення дітей збоченцями». Натомість важливо прийняти закони про заборону абортів, про надання релігійним організаціям права засновувати навчальні заклади державного стандарту освіти різних форм та рівнів акредитації.

До уповноваженого Президента звернувся помічник володимирського районного декана протоієрей Микола Гінайло. Керований ним благодійний фонд Матері Божої неустанної допомоги (зокрема, потребуючим дітям) від благодійників із західних країн. Він попросив сприяти в усуненні штучних перешкод при розмитненні вантажів-пожертв. Адже проблема загострилася настільки, що деяким доброчинцям несправедливо загрожують штрафні санкції.

Це питання хвилює всі конфесії, тож митрополит Михайл передав Ю. Павленку нещодавно ухвалене звернення Волинської ради Церков до міністра соціальної політики України Наталії Королевської. Цей документ також передано першому віце-прем'єр-міністрові Сергієві Арбузову.

Наша реліквія – на Галичині

7 листопада в Тернопіль привезли Холмську ікону Пресвятої Богородиці з однойменної луцької парафії. Це точна копія чудотворного образу, оригінал якого постійно перебуває в Музеї волинської ікони.

Святиню супроводжували митрополит Луцький і Волинський Михайл, декан Луцька і настоятель громади Холмської ікони Богоматері протоієрей Михайло Онищук, інше духовенство й ченці. А зустріли її архієпископ Тернопільський, Кременецький і Буцацький Нестор із душпастирями та мирянами. Велелюдним хресним ходом образ принесли на головну площу міста. Як зазначено на сайті Тернопільської єпархії Cerkva.te.ua, долучилися до проції представники місцевої влади й громадськості.

За відправкою молебню до учасників паломництва звернувся владика Михайл. Ключова думка його слова: Холмський образ Богородиці єднає український народ і рідну Церкву.

Ікона перебувала в храмах Тернополя до 24 листопада.

В академії

8 листопада ректор Волинської православної богословської академії (ВПБА) священник Володимир Вакін, викладачі та студенти взяли участь у відкритті виставки робіт учасників двох проектів: III Міжнародного пленеру іконопису на Волині «Святі Волині» й V Міжнародного іконописного пленеру «Мученики та отці Церкви». Про це повідомляє сайт академії vpba.org.

Мета заходу, що відбувся в Галереї мистецтв обласного центру, – творчий діалог між митцями римської та візантійської традиції. Організатори експозиції – генеральний консул Республіки Польща в Луцьку Беата Бжівчик, Волинська організація Національної спілки художників України, кафедра сакрального мистецтва Львівської академії мистецтв та кафедра україністики Варшавського університету.

Розпочався захід із молитви «Отче наш». Ректор ВПБА у вітальному слові зазначив: ікона є вікном у вічність та засобом, яким входимо в духовну сферу. Адже всі ікони пишуться з однією метою – для розвитку духовності.

Студенти академії під проводом регента Василя Кравчука виконали кілька піснеспівів.

У вернісажі взяли участь і представники інших християнських конфесій та громадськості.

14 листопада ректор академії о. Володимир Вакін за благословіння владика Михайла взяв участь в урочистому зібранні з нагоди Дня працівників сільського господарства. Захід, який організували департамент агропромислового розвитку облдержадміністрації та обласна рада профспілки працівників агропромислового комплексу, відбувся в муздрамтеатрі ім. Т. Шевченка.

17 листопада ректор священник Володимир Вакін та проректор з навчальної роботи священник Василь Лозовицький із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михайла відвідали цей же театр, де відбувся бенефіс

Продовження на с. 3

Продовження. Початок на с. 2

заслуженого артиста України Олександра Пуща з нагоди його 80-ліття. Актор виконав роль Зенона у виставі «У.Б.Н.» («В'язень сумління») Галини Тельнюк.

Як повідомляє сайт [Vpba.org](http://vpa.org), після закінчення вистави душпастирі привітали ювіляра, вручивши благословенну грамоту.

19 листопада в академії відбулась науково-практична конференція «Апостольство Церкви Христової як необхідна умова виконання її місії».

У заході взяли участь: митрополит Михаїл, канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, ректор ВПБА священник Володимир Вакин, ректор Рівненської духовної семінарії протоієрей Віталій Лотоцький, директори обласних бібліотек – універсальної наукової ім. Олени Пчілки Людмила Стасюк та для юнацтва – Марія Мах, директори музеїв – волинської ікони Тетяна Єлісеєва та історії Луцького братства – Олена Бірюліна, викладачі ВПБА та інших навчальних закладів, студенти.

Присутні обговорювали на такі теми, як: буття Церкви, православні мас-медіа, соціальна відповідальність Православної Церкви з філософської точки зору тощо. Як повідомив інформаційній службі єпархії о. Володимир, справляли неабияке враження, зокрема, доповіді проректора священника Василя Лозовицького («Розкриття предвічної тайни буття Церкви в місії апостольства»), о. Віталія Лотоцького («Церква як причаста обоження»), протоієрея Віктора Михалевича («Особливості душпастирського служіння у сфері охорони здоров'я»), о. Миколи Цапа («Протоієрей Миколай Тучемський – ректор Волинської духовної семінарії в 1945–1959 рр.» – див. с. 8).

Учасники конференції прийняли резолюцію. Насамперед у ній викладено богословське визначення поняття апостольства. Воно, зокрема, проявляється в місії Церкви у світі та в апостольському спадкоємстві її ієрархії. Сьогодні, коли виникають усе нові суспільні проблеми, Церква в Україні постала «перед необхідністю детальної розробки власного соціального вчення, яке дозволяло б православним віруючим комфортніше відчувати себе у складних соціальних умовах».

Разом з тим, богослови занепокоєні, що сучасне пастирство під натиском антропоцентризму та секуляризації ризикує забути свою головну мету – проповідь істини – й обмежитися соціальним служінням. Вони нагадують: «Проповідь Слова Божого як священний обов'язок кожного пастиря Церкви Христової – найдієвіший засіб морального виховання і творення духовних підвалин життя християнського суспільства».

Також учасники конференції вважають: «Засобом боготорства у нашій дні є спотворення істинного християнства і підміна його хибними релігійними поглядами, а іноді й відкрите протистояння з пропагуванням гріхів, засуджених суспільством ще за часів Старого Завіту, як норми життя та моралі. Тепер ... сили зла взяли на озброєння іншу тактику: говорячи про свободну волю, вони стверджують, що людина може обирати гріх і жити у гріху як нормі суспільної моралі ... і це нібито є великим досягненням демократії... Якщо Церква замість того, щоб прилаштовуватись до глобалізованого світу і підстроюватись під будь-які його абсурдні новації, як це ми можемо спостерігати у протестантських деномінаціях і частково у католицизмі, змусить цей світ перебудуватися на засадах християнського універсалізму, можливо, тоді у людства і з'явиться реальний шанс уникнути планетарної як духовно-моральної, так і природної катастрофи».

Збірник матеріалів конференції можна придбати у ВПБА.

20 листопада проректор з наукової роботи о. Василь Лозовицький із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла взяв участь у вечорі пам'яті Ірини Левчанівської «У моему серці – Бог і Україна», що відбувся в Луцькому міському палаці культури.

У своєму слові о. Василь зазначив: «Людина не випадково існує в світі – вона має своє призначення. Ірина Левчанівська намагалася виконати те, що заповів Отець».

Ірина Левчанівська – відома волинська фотхудожниця, краєзнавець, письменниця, громадська діячка, кіноаматор – народилася 17 листопада 1913 р. в селі Линів Локачин-

ЗВ'ЯЗОК ЧАСІВ

ГОЛОВНЕ ТА ДРУГОРЯДНЕ

У 6-му випуску телепередачі «Що каже священник» о. Володимир Вакин, тоді ще проректор ВПБА, – про хрещення Русі

– Наскільки важливою й актуальною подією було Хрещення Русі та як це вплинуло на розвиток релігії?

– Хрещення Київської Русі було життєдайно актуальним для наших предків. Але ми повинні розставити акценти: що було першочерговим, суттєвим, а що другорядним. Говорять зараз, що Київська Русь потрапила в орбіту впливу Візантійської імперії, найпотужнішої в той період. Це був розквіт Візантійської імперії, і співпраця з нею для Русі давала великі переваги – але це було другорядним. Також важливим, але другорядним було те, що християнська релігія об'єднала наші племена, після чого це став єдиний, монолітний етнос. І навіть те, що настав розвиток писемності, освіти, культури, літописної справи, – це все хоч суттєво, але другорядне.

Головне ж ось що. Наші пращури жили в страху перед смертю, в страху перед лицем природи, перед стихіями. Їхні язичницькі вірування тому підтвердження. Вони хотіли задобрити тих богів, перед якими були безсилим. І наші пращури змогли сприйняти Християнство, змогли ви-

йти з виміру цього страху в повноту справжнього життя, справжньої реалізації людського буття, прийняти віру в живого істинного Бога і себе внутрішньо реалізувати. Оце було найсуттєвішим, це було життєдайним! А інші фактори – другорядні. Це подібно до того, як взяти склянку чистої води і говорити, що вода ця корисна, має такі-то смакові якості, в якій ємкості вона знаходиться, але не пробувати цієї води. Тому суттєво, що наші пращури попрабували цю життєдайну воду, а все інше – це наслідки цього правильного вибору.

– Отже, основний результат для людини, яка повірила в Бога, – вічне життя. Як вплинуло хрещення на саму державу? Чи отримала Київська Русь переваги після того як Християнство було запроваджено в державі?

– Переваги від відносин із Візантією Київська Русь мала невеликі у зовнішніх вираженнях. Проте у внутрішньому розвитку Вітчизна преобразилася, оскільки преобразилося саме суспільство: почалася внутрішня велика праця, почався всебічний розвиток особистості людини, і це мало великі наслідки в зовнішніх вираженнях: і в писемності, і в культурі, і в формуванні самого суспільства. Це були наслідки правильного вибору і духовного життя.

– А якщо говорити про політичне значення, – чи укріпилася якимось Київська Русь на міжнародній арені безпосередньо після хрещення?

– Політичний аспект був другорядним. Він полягав у тому, що київські князі могли будувати

стосунки із Візантією. І взагалі, в той час могли будувати стосунки тільки сильні партнери. Тобто Київська Русь була сильна, і вона б і так могла будувати ці стосунки – виключно силою. Але відбувалися внутрішні зміни самого князя Володимира, самого суспільства. Ми знаємо перших подвижників Києво-Печерських, які дали плоди подвижництва такі, як і перші християни, – оце було суттєвим. Оскільки суть християнського життя полягає не в земних цілях, а в досягненні вічного життя, то земне життя є лише засобом до досягнення життя вічного.

– До хрещення язичництво переважало на землях Київської Русі. Деякі язичницькі традиції Християнство «взяло на озброєння». Як це пояснити?

– Тут все дуже легко пояснюється. Що таке традиція, чи що таке звичай? Це зовнішня форма вираження внутрішньої суті. Внутрішня суть Християнства не змінилась і не пристосовувалась. Це однозначно і категорично! А ось зовнішнє вираження цієї суті кожна нація має своє. Тому от Православна Церква єдина на весь світ, але такий її територіально-адміністративний устрій, що де є певний народ, як-от Болгарія, Росія, Румунія, там є своя Помісна Церква. В цих територіальних межах провадиться церковне управління, відповідно – справа людського спасіння. І от в питаннях віри ми всі єдині, а в питаннях звичаю чи обряду кожна нація має свої форми вираження. Тому й наші пращури мали якісь форми вираження, це було їхнє внутрішнє напрацювання, й надалі лишилось. Наприклад, колядки: славили того бога, якого знали, а пізнали правдивого Бога – почали тими піснями славити правдивого Бога.

– Кажуть, що Володимир Великий був родом з Волині. Є такі версії, гіпотези. Наскільки вони можуть відповідати дійсності?

– Так, є така гіпотеза. Саме ВПБА слідкує за всіма науковими подіями, які відбуваються в науковому світі. Людину, яка висунула цю гіпотезу, доцента «Львівської Політехніки» Юрія Дибу – ми запросили до нас в академію. Він радо прибув, спілкувався із викладачами, професорсько-викладацьким складом, студентами, і він представив свою теорію.

Теорія дійсно дуже цікава. Вона полягає в тому, що в літописних свідченнях є відомості: Володимир народився в «Будутичі-весі», але не уточнено, де вона була. І от російська історіографія подає, що це біля Пскова, поселення Будник. А доцент Юрій Діба висунув теорію, що це Будятичі на Волині. Він підтвердив цю гіпотезу багатьма фактами.

– Майбутнє Християнства. Яким Ви його бачите?

– За суттю воно не може змінитися. Я б хотів, щоб воно змінювало наше суспільство, щоб воно його преобразило. Щоб наше суспільство, маючи правдиву живу віру, внутрішньо розвивалося і мали позитивні наслідки цього: людей, в яких очі світяться, людей, які посміхаються, людей, в яких є смак внутрішнього життя, благодаті. А людина, яка сповнюється цим смаком, сповнюється любов'ю, виражає цю любов на інших.

Розмову вела Світлана ПАВЛОВА

РАДИМО ПРИДБАТИ

Поспішайте купити!

Єпархіяльний видавничий відділ «Ключі» випустив настінний двосторонній церковний календар на 2014 р.

За оформленням він подібний до минулорічного. Зокрема, у ньому відображено особливо шановані на Волині свята й пам'ятні церковні дні. Але якість поліграфії – ще краща. На одній стороні календаря розміщено світлинку митрополита Луцького і Волинського Михаїла, який відправляє богослужіння у скиту Святого Духа чоловічого монастиря Святителя Миколая Чудотворця, що в с. Жидичин Ківерецького деканату. На другій стороні – храм Успіння Пресвятої Богородиці у с. Старий Порицьк Іваничівського деканату, 230-річчя якого відзначатимем у 2014-му.

Придбати церковний календар можна у книгарні «Ключі» (Луцьк, просп. Волі, 2 – біля обласної юнацької бібліотеки), у храмах і монастирях єпархії.

ського району. Її мати Олена Левчанівська була першою представницею від Волині у сенаті Речі Посполитої 1922–1927 років, батько Олександр – педагог. Закінчила луцьку гімназію, заочно навчалася в Українській господарській академії у Чехословаччині. Після Другої світової війни працювала економістом, кіоскером. Була членом народних аматорських фотоклубу «Промінь» та кіностудії «Волинь». Створювала слайд-фільми, озвучувала їх віршами українських поетів. Чимало її робіт відзначено різними нагородами. За її світлинами можна вивчати історію Луцька, вони дають уявлення про те, який вигляд мав певний куточок міста у той чи інший період. 1 травня 2011 р. Ірина Левчанівська відійшла у вічність.

Рідною мовою

У листопаді на обласному державному телеканалі «Нова Волинь» вийшли два випуски передачі «Що каже священник», присвячені темі рідної мови в Церкві.

Програму, яка з'явилась на екранах 8 листопада, підготували до свята преподобного Нестора Літописця і Дня української писемності та мови (9 листопада). Гості студії – клірик луцького кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Сергій Мельничук-Мартинюк та кандидат філологічних наук, професор Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки Лариса Павленко – обґрунтовували необхідність використання української мови для богослужінь, поглянувши на її розвиток через віхи історії. Розповіли, наскільки шкідливим є лихослів'я. Як і попередні випуски, цей супроводжувався сюжетами, що допомагали розкривати тему телепередачі.

Тема ж випуску, показаного 22 листопада, – «Переклади Біблії українською мовою». З нагоди дня народження (26 листопада) одного з її перекладачів Пилипа Морачевського спілкувалися проректор ВПБА священник Василь Лозовицький і професор, завідувач кафедри історії та культури української мови СНУ ім. Лесі Українки Світлана Богдан.

У XIX ст. Пилип Морачевський переклав українською мовою всі чотири Євангелія, Діяння апостолів, Апокаліпсис та Псалтир. Російська академія наук визнала його переклад найкращим серед усіх слов'янських, а згодом його підтримав і Священний Синод РПЦ.

Фахівці вважають, що саме цей переклад спричинив появу 150 років тому сумнозвісного Валуєвського указу (про заборону в Російській імперії видання значної частини книг українською мовою).

Ці, а також усі інші випуски передачі «Що каже священник» можна переглянути в інтернеті, на офіційному сайті єпархії pravoslavia.volyn.ua, у розділі «Відео».

У Турійському деканаті

9 листопада з нагоди Дня української писемності та мови, який припадає на свято преподобного Нестора Літописця, настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Торговище протоієрей Володимир Пиріг відслужив заупокійну літію на могилі українського поета, історика, краєзнавця, бібліотечного і музейного працівника Петра Гоця, який був уродженцем цього села.

У проповіді о. Володимир порівняв його творчий шлях із євангельським слугою, «що отримав п'ять талантів і примноживши ще п'ять, мав похвалу від свого господаря». Одержавши таланти від Бога, він не закопав їх у землю, а скільки було можливості й сил, писав, зазначив душпастир. І, напевне, так мало статися, щоб після примноження своїх талантів, виходу у світ книги «Торговище», почути слова Господа: «Гаразд, добрий і вірний слуго! У малому ти був вірним, над великим тебе поставлю; увійди в радість пана твого».

Петро Гоць народився 20 червня 1937 року. Працював завідувачем інформаційно-бібліографічного відділу Львівської центральної міської бібліотеки ім. Лесі Українки. Дев'ять літ очолював Музей Степана Бандери при Львівському національному аграрному університеті. За державної незалежності став друкуватися, випустивши більше трьох з половиною десятків книг та брошур. 1992-го отримав премію імені Лесі Українки Житомирського обласного відділення Українського фонду культури. У 1997 році визнаний людиною року Львова в номінації «Найкращий бібліотекар міста».

Продовження на с. 6

Свята Катерина.
XVIII ст. Полотно, олія.
Походить із церкви Покрови Богородиці с. Дорогиничі Локачинського району. Зберігається у Музеї волинської ікони.

Одна з найбільш шанованих святих християнського світу Катерина, згідно з житієм, народилася в кінці III ст. в Олександрії Єгипетській у сім'ї римського намісника царя Ксанта. Царівна виділялася серед ровесниць красою й освіченістю, була знайома з творами Гомера, Вергілія, Платона. Під впливом своєї матері, таємної прихильниці християн, вона прийняла Хрещення. У часи правління імператора Максиміана, на початку IV ст., Катерина засудила шанування ідолів та виступила проповідницею християнської віри, за що була ув'язнена. Вже перебуваючи в тюрмі, терпимістю та добротою навернула до Християнства імператрицю Августу і двісті воїнів, котрі її охороняли. Всі вони були страчені. Перетерпівши численні муки, Катерина загинула під мечем. Її мощі були знайдені ченцями Синайського монастиря у VI ст. Синайський монастир з XI ст. став називатися її іменем як свідчення покровительства святої. Первісно поширення культу та іконографія угодниці, як у католицькій Європі, так і на православному Сході, було пов'язане із діяльністю тієї древньої обителі, в якій зберігалися найдавніші образи Катерини.

На Русі її зображення з'являються ще в домонгольський період.

Однак поширення шанування святої Катерини і, відповідно, її ікон на Україні починається не раніше початку XVIII ст. і, вірогідно, пов'язане як з впливом західноєвропейської іконографії, так і зі зближенням з Росією. Адже саме там угодниця вважалась покровителькою царської родини, особливо імператриць. Розквітом шанування великомучениці стає середина XVIII ст., коли на Україні поширюються гравюри й естампи з її зображенням. Проте волинські іконописці не часто звертались до зображення угодниці.

Ікона «Свята Катерина» з с. Дорогиничі представляє творчість маляра, який був типовим представником народної течії сакрального мистецтва Волині. Катерина у виконанні невідомого автора є втіленням дівочої краси і чистоти. Відповідно до західної живописної манери, вона зображена на тлі скромного пейзажу в позі задуми та спокою. Водночас, за візантійською традицією, автор представив її в одягах червоно-синьої гами, що, відповідно, символізують кров святої, пролиту за віру християнську, та ідею небожителства. На голові – корона як підтвердження шляхетного походження великомучениці.

Твір наповнений деталями, які мають відношення до життєвої історії Катерини. Увага акцентується на мучеництві святої, тому поряд з нею зображено знаряддя тортури – колесо з вістрями, яке мало розтерзати тіло Катерини. Житіє розповідає, що ангели зруйнували його, уламки колеса розлетілися у різні сторони, тож один з них зображений біля ніг діви. У лівій руці вона тримає зелену пальмову гілку, яка є атрибутом мучениці та символізує перемогу християнської віри над смертю. Її голову під короною прикрашає невеликий вінок з червоно-білих троянд – біблійний символ, який підтверджує перенесені нею страсті. Він є уособленням майбутньої слави: «... І коли з'явиться Пастирначальник, ви одержите нев'янучий вінець слави» (1 Пет. 5:4).

Колірна гама ікони стримана та вишукана, фарби, якими прописано тло, – світлі й ніжні, вони особливо контрастують із яскравими барвами вбрання.

У народі великомучениця Катерина вважається покровителькою шлюбу, наречених, породіль. У західноєвропейській традиції вона вважалась покровителькою юнацтва, що навчається, а також – покровителькою «старих дів», незаміжніх дівчат старше 25 років, які сподіваються знайти собі гідну пару.

Людмила КАРПЮК,
провідний науковий співробітник
Музею волинської ікони

НОВА ЦЕРКВА, ВІЧНА ІСТИНА

3 листопада митрополит Луцький і Волинський Михайл освятив новий храм Архистратига Михаїла у с. Павлівка Іваничівського деканату, який будували шість років.

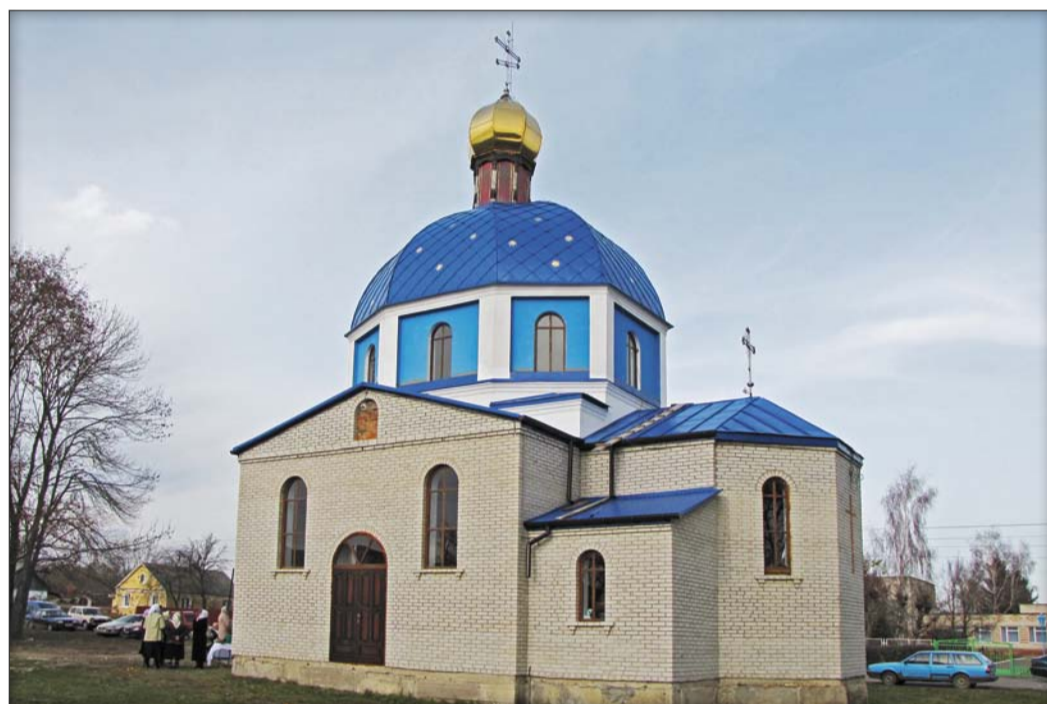
Із владику служили декан протоієрей Ярослав Мельничук, настоятель парафії священник Микола Мацюк, інше духовенство – місцеве та з Цуманського благочиння. Радість торжества молитовно розділили голова райдержадміністрації Лідія Томашевська, голова райради Анатолій Стаднік, сільський голова Микола Михняк.

Життя людини – це боротьба, зазначив у проповіді архієрей. Для одних – боротьба з невеликими перепонами, для інших – із чималими труднощами. А за що і чому так? Треба питати – не «За що?», а «Для чого мені цей урок?».

Хрест, котрий дає Господь людині, не буває важчим, аніж людина може понести. Найважливіше в житті – знайти своє місце, взяти свого хреста, дбати не тільки про себе, а й про людей, підкреслив архієрей. Гріховно вибирати легкий хрест, а від гордині та пощадливості гріховно брати хреста заважкого. Треба приймати той, що під силу.

За Богослужінням високопреосвященний нагородив благословенною грамотою жертводавця Олександра Денисюка, а також інших благодійників. Кожному з них, окрім церковних відзнак, було подаровано ікони Богородиці.

Валерія ЛЕСЮК
Світлина інформаційної служби єпархії

ДЕ НАЙБІЛЬШЕ ПОТРЕБУЮТЬ

6 листопада завершилися богослужіння в медичних закладах обласного центру перед іконою преподобного Агапіта Печерського, лікаря безвідплатного. Відправи відбулися з ініціативи віце-канцлера і старшого капелана єпархії протоієрея Олександра Безкоровайного задля духовної підтримки хворих і лікарів, якої вони найбільше потребують в осінній період – час загострення недуг у багатьох людей.

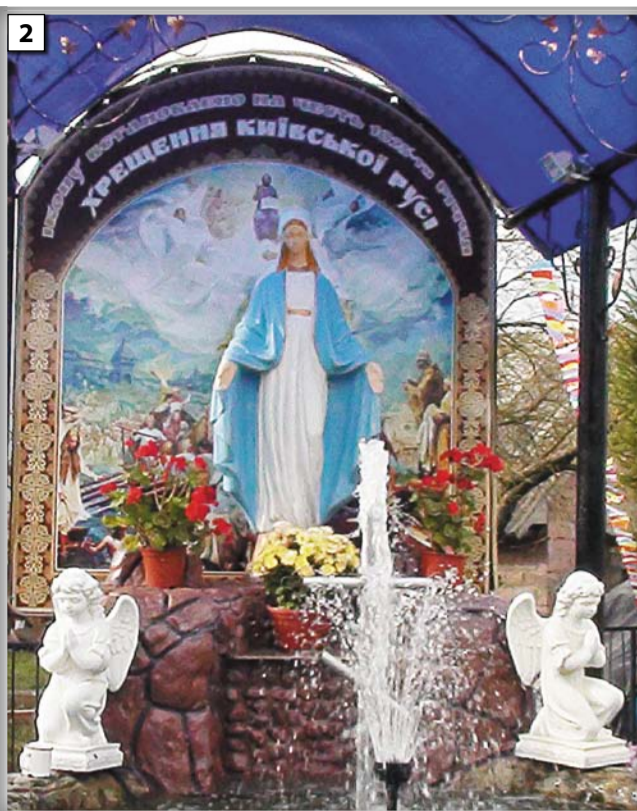
Як повідомлялося раніше, образ із вмонтованою частинкою мощей святого привезли з чоловічого монастиря Святителя Миколая Чудотворця, що в с. Жидичин Ківерецького деканату. Першою святиною прийняла Волинська обласна клінічна лікарня 22 жовтня. Тут о. Олександр та інше духовенство відправили акафіст преподобному Агапіту з помазанням вірних освяченою оливою.

Протягом наступних днів священники перевозили і встановлювали ікону в інших медичних закладах, служачи акафісти або молебні: 23 жовтня – у Волинському пологовому будинку, 24 жовтня – на станції швидкої медичної допомоги та в обласній дитячій лікарні, 29 жовтня – в міській клінічній лікарні та поліклініці № 2, 30 жовтня – в міській поліклініці № 1, із 31 жовтня до 3 листопада – в обласних туб- і онкодиспансерах та Луцькому госпіталі, 4 листопада – в поліклініці № 3 та госпіталі ветеранів, 5 листопада – в обласній лікарні (с. Боголюбів), 6 листопада – у психіатричній лікарні (с. Липини).

Надія ВОНСІЦЬКА
Світлина інформаційної служби єпархії

СВЯТИНІ ВОЛИНИ

Бо місце особливе

8 листопада, у день великомученика Димитрія Солунського, митрополит Луцький і Волинський Михаїл освятив храм на честь цього святого в с. Білин Володимирського районного деканату. Також було освячено ікону «Хрещення Русі» та статую Богоматері, створені до 1025-ліття цієї події. Їх встановлено у водосвятній капличці на церковному подвір'ї, яку власноруч збудував настоятель парафії священник Віталій Іванів (див. світлини 1 і 2).

На місці нинішньої церкви колись був католицький костел, повідомив інформаційній службі єпархії о. Віталій. Він згорів 1944 року і тут радянська влада збудувала клуб. У 1995-му будинок передано православної громаді, з того часу й тривала перебудова та облаштування. Розписи у храмі виконали волинська художниця Олена Цюмик із сином.

Із владику служили декан протоієрей Євген Шевчук, настоятель, інше духовенство – місцеве, а також із Володимирського міського, Ковельського районного благочинь та Рівненської єпархії. У Відправі взяв участь сільський голова Микола Базиліук.

Престіл – це найголовніше, що є в храмі, зазначив у проповіді архієрей: на ньому приноситься жертва Тіла і Крові Христа. Сьогодні Господь містичним чином дає Себе на споживання вірним для очищення від гріхів і наслідування Царства Небесного. «Нам, земним людям, важко зрозуміти ці істини. Приймаємо їх через призму віри. Ми віримо, що Христос серед нас, ми відчуваємо Його в присутності божественної благодаті. І тому душа християнина завжди прагне до храму, завжди прагне до престолу, на якому перебуває Сам Бог невидимо, а видимо являється нам у Причасті. Тепер це повноцінний православний храм, у якому звершуються богослужіння, приноситься безкровна жертва, в якій людина приходить грішником, а виходить святою, приходить хворою, а виходить здоровою. Але все це буде даватися за вашої згоди і бажання на основі вашої віри».

Високопреосвященний нагородив благословенними грамотами жертводавців: Йосипа Хомацького, сім'ї Щелковичів, Мороз та Каліщуків.

Надія ВОНСИЦЬКА

Символ і місце спасіння

9 листопада митрополит Михаїл освятив новозбудований храм Великомученика Димитрія Солунського в с. Гать Луцького районного деканату (див. світлину 4). За словами настоятеля парафії священника Романа Войнарівича, церкву споруджували шість з половиною років. Зараз у ній лише іконостас незакінчений, але вже й він на стадії завершення.

Із його високопреосвященством правили: декан протоієрей Володимир Присяжнюк, о. Роман, інші місцеві панотці, а також із Ківерецького та Горохівського благочинь.

У проповіді архієрей зупинив увагу на важливості будівництва нових Господніх домів, бо цього «хоче наша душа, не від нашої гордості, а від нашої духовної потреби», на важливості храму для духовного розвитку православного християнина. Підкреслив суть храму: «Це наш символ, це наше місце спасіння, це наша душа».

Також митрополит вручив благословенні грамоти основним добродійникам: Петрові Левчинському, Валентині Здрілюк, Тарасові Максимчуку, Андрієві Горелюку, Любові Климук, Ніні Порочук та Юрію Грицанові.

Орест ВЛАСЮК

Тут моляться і в XXI-му

10 листопада високопреосвященний Михаїл освятив новий престіл та очолив Літургію з нагоди храмового свята в церкві Великомучениці Параскеви-П'ятниці с. Милуші Луцького районного деканату, яка датується XVII ст.

Із владику правили декан протоієрей Володимир Присяжнюк, настоятель парафії священник Богдан Репіньовський, інше духовенство цього та Луцького міського благочинь. Помолитися в Господньому домі, що пережив не одне сторіччя, прийшли, зокрема, сільський голова Ігор Ярмольський, місцеві депутати (див. світлину 5).

Належить берегти тих людей, які поряд з тобою, бачити в них ближніх своїх, підкреслив архієрей, звертаючись до вірян. «Для того треба бути чистим серцем. А для цього потрібен храм Божий, куди ти приходиш і очищуєш серце своє. Поряд з тобою не просто чоловік, не просто жінка, не просто матір, а рідна то-

бі людина. Завтра її може не бути. Завтра можуть бути інші обставини. Завтра буде інший день. Цінувати життя треба, кожну мить. Можеш зробити добру справу – зроби її сьогодні. Дає тобі Господь можливість прийти до храму – прийди сьогодні».

На завершення Служби Божої із вітанням виступили вихованці недільної школи.

Валерія ЛЕСЮК

Під благодатні звуки

24 листопада наш митрополит освятив нові дзвіницю й дзвони парафії Архістратига Михаїла в с. Воля Ковельська (див. світлину 3). Їх ніколи тут не було, бо храм збудовано лише 2007 року. Тож тепер чотири красені-дзвони вагою 80, 40, 20 та 10 кг, виготовлені на Нововолинському ливарному заводі, радуватимуть мешканців села урочистими мелодіями.

Вихованці недільної школи з короваєм, в українських строях вітали владику під час зустрічі. За Літургією в храмі та чином освяти з ним служили ковельські декани: районний – протоієрей Іван Бонис та міський – протоієрей Анатолій Александрук, настоятель парафії священник Володимир Удуд, інші місцеві душпастирі та з Володимирських благочинь.

У проповіді архієрей засудив такий підступний гріх як байдужість. «Лицемірство, байдужість, показовість. У чому суть цих гріхів? У тому, що ти не бачиш у людині, яка поряд з тобою, образ і подобу Божу, – зазначив високопреосвященний. – Ти бачиш людину в тілі. Тому, якщо й сам грішник, то вважаєш, що грішник поряд з тобою... Суть природи людської, звичайно, у схильності до гріха. Але завдання християнина – боротися з гріхом, з байдужістю».

На завершення Служби архієрей відзначив церковними нагородами жертводавців: Андрія Федорука – орденом Архістратига Михаїла, Надію Білітук – орденом Великомучениці Варвари, благословенними грамотами – Володимира Гузя та інших благодійників.

Валерія ЛЕСЮК

Усі знімки – інформаційної служби єпархії

Продовження. Початок на с. 2, 3

16 травня 2013-го відійшов до Господа, запевнивши поховати себе в рідному селі.

У кафедральному соборі

10 листопада, у неділю, в соборі Святої Трійці з благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла відслужили молебень із нагоди Всеукраїнського дня молитви за сиріт. Відправу очолив декан протоієрей Микола Нецькар. Духовенство й миряни молилися за те, щоб усіх сиріт у нашій країні було усиновлено, щоб вони зростали в українських побожних сім'ях. У проповіді о. Микола підкреслив важливість зростання дітей із материнським теплом і батьківською турботою, а також закликав усіх молитися за них.

Пам'ятаючи, жити!

10 листопада митрополит Михаїл на запрошення ветеранського громадсько-культурного товариства «Холмщина» освятив реконструйований пам'ятник знищеним та депортованим у 1944–1951 рр. українцям Забужжя, установлений на Меморіалі слави обласного центру. Його доповнено стелами із переліком спалених польськими шовіністами сіл та Холмським образом Богородиці з Дитятком.

Також владика, декан обласного центру протоієрей Михаїло Онищук, інше місце духовенство відслужили тут панахиду. До молитви долучилися представники обласної та міської влади, голова «Холмщини» Микола Онурійчук, інші представники громадськості, автори пам'ятника Андрій Бідзіля та Дмитро Потапчук.

Архіпастир закликав присутніх не лише сумувати: «На цьому місці, надихаючись, ми будемо не тільки скорботити, але й радіти, бо знаємо, де наша земля, де наша Батьківщина, якою ми роду-племені». Ми повинні йти далі по життю, саме пам'ятаючи ті страждання, «щоб вони не були марними. Щоб не просто приходили і казали – біда. А щоб пам'ятали – і жили!»

У Цуманському деканаті

10 листопада вперше в с. Холоневичі (Ківерцький р-н) відбувся фестиваль духовної пісні «Хто співає – той молиться двічі», приурочений до 1025-річчя хрещення Київської Русі. Організатори заходу, що проходив у Будинку культури, – настоятель місцевої парафії Безсрібників і чудотворців Косми і Даміана протоієрей Василь Михалко та регент її хору Людмила Панасюк.

Підтримати ініціаторів і виконавців фестивалю разом із односельчанами прийшов сільський голова Федір Третяк.

Зі сцени лунали духовні піснеспіви у виконанні церковних хорів благочиння: парафій Святого Йоана Хрестителя селища Цумань, Святого Миколая Чудотворця с. Журавичі, Святого Костянтина Острозького селища Олика, холоневичької громади.

Український народ – просвітлений і величний, наголосив у вітальному слові декан протоієрей Тарас Манелюк. Він є сильним, культурним і європейським. Українці завжди виражали свій душевний стан пісню: коли радісно й коли сумно. Свою віру викладали не тільки у формі молитви, у вигляді храмів, а й у піснеспівах. Церковні пісні неповторні, багатоголосні, сильні. Важливе значення цього урочистого заходу в тому, що він проходить не в райцентрі, а в глибинці. У таких місцях зберігається самобутня культура, яку передавали нам прадіди. Де б ми не були – чи в місті, чи в селі, – вміймо виразити любов до Бога та Вітчизни через пісню, наголосив душпастир.

21 листопада наш митрополит очолив храмово свято парафії Архістратиґа Михаїла в с. Липне (Липно) (Ківерцький р-н).

За Божественною Літургією з владикою правили: декан протоієрей Тарас Манелюк, настоятель громади священник Ігор Циліорик, інше місце духовенство, а також із Володимирського районного благочиння та Рівненської епархії.

На завершення Служби високопреосвященний виголосив проповідь про зміст свята. Він охарактеризував перший день створення світу, а це творення ангелів та земної матерії; зупинився на сутності ангелів, провів паралель із сотворенням людини та метою її творіння. Зауважив, що «ми вшановуємо того, хто скинув і переміг диявола (скинув його з небес і переміг), – Архістратиґа Божого Михаїла. Та звер-

ВАРТО ЗНАТИ

ЮВІЛЕЙ СКОРБОТИ

З нагоди 80-ї річниці великої трагедії – Голодомору 1932–1933 рр., геноциду українського народу, в День пам'яті жертв голодоморів у епархії відбулися поминальні богослужіння та заходи.

23 листопада в обласному центрі проведено хресний хід від кафедрального собору Святої Трійці до Замкового майдану. Тут, біля монумента жертвам політичних репресій, відправили заупокійну літію. Богослужіння очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл. З ним молилися канцлер епархії протоієрей Микола Цап, декан Троїцького собору протоієрей Микола Нецькар, декан Луцька протоієрей Михаїло Онищук, ректор Волинської православної богословської академії (ВПБА) священник Володимир Вакін, інше місце духовенство, викладачі й вихованці ВПБА. Серед учасників відправи були представники інших конфесій, голова

облдержадміністрації Борис Клімчук, голова облради Володимир Войтович, луцький міський голова Микола Романюк, народний депутат України Анатолій Вітвів, представники громадських організацій, чимало просто небайдужих людей.

«Ми згадуємо і будемо згадувати ті трагічні події! Згадуємо, щоб пам'ятати, співаємо «Вічну пам'ять», щоб не забувати нашої історії», – зазначив владика у своєму слові. Адже важливо мати перед очима, наскільки може бути розвинутий і вкорінений гріх у серці й розумі людини, – аж до масового вбивства голодом.

На завершення учасники виклали на бруківці лампадками, свічками, колосками хреста і цифру «80» у пам'ять про убієнних богоборцю владою.

Орест ВЛАСЮК

Світлина інформаційної служби епархії

РАДИМО ПРИДБАТИ
Пам'ять – від Бондарчука

Нову книгу про Голодомор 1932–1933 років в Україні «Знімали у тайзі кіно про хліб. Непокарані вбивці нації» представлено днями для лучан. Автор – голова Волинського крайового братства Святого апостола Андрія Первозваного (Луцького Хрестовоздвиженського) Андрій Бондарчук.

Презентації відбулися: 27 листопада – у Волинському державному училищі культури і мистецтв ім. І. Стравінського, де присутніми були секретар Луцької міської ради Григорій Пустовіт і викладачі зі студентами, а 28-го – у Волинській обласній бібліотеці для юнацтва. Сюди було запрошено й очевидця тих подій, спогади якого опубліковано в книзі, – лучанина Віктора Крамаря.

Книга складається з двох частин: художньої повісті та документальних матеріалів, у ній подано також публіцистичні висновки й оцінки. Як зазначив автор, книга написана, щоб молоде покоління не забуло про страшні роки, які пережили українці, щоб ті події ніколи не повторилися.

Для вшанування пам'яті жертв Голодомору Андрій Бондарчук безоплатно передасть по примірнику книжки в кожную бібліотеку області. А хто захоче поповнити нею свою домашню бібліотеку, може придбати її в Музеї історії Луцького братства по вул. Кондзелевича, 5.

Обнадійливий початок

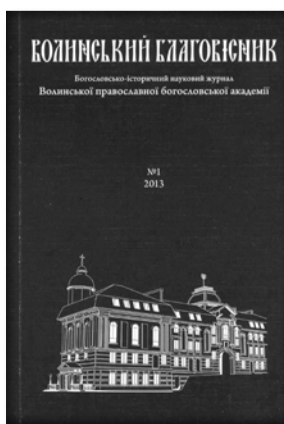
Вийшов друком перший номер наукового журналу «Волинський благовісник» Волинської православної богословської академії (ВПБА). Презентацію видання провів її ректор священник Володимир Вакін 23 жовтня, на свято Собор волинських святих, під час урочистої частини актового дня ВПБА.

Це не перша спроба нашої духовної школи випустити періодичне видання: у 1998 році побачили світ два числа «Волинського православного вісника» Наукового товариства ім. Митрополита Полікарпа (Сікорського), що діяло тоді при семінарії. Однак із припиненням його діяльності припинилась і видання часопису.

Нинішній, академічний статус навчального закладу зобов'язує не тільки викладати на вищому рівні, а й провадити наукові дослідження та оприлюднювати їх. Тому заснування солідного, академічного журналу – на часі. Звісно, теологічні й церковно-історичні дослідження, та й читання їх, – справа небагатьох. Однак наукові напрацювання згодом можуть стати основою науково-популярних матеріалів, елементів проповідей.

А цікавого в номері багато. Відкривається він статтю митрополита Луцького і Волинського Михаїла «„Слово про Закон і Благодать“ митрополита Іларіона: сакральний вимір руської державності». Актуальні питання розглядає проректор з навчальної роботи кандидат богословських наук священник Василь Лозовицький у статті «Поручення Богом встановленої природної гармонії людських сімейних стосунків в одностатевому шлюбі». Цікаво, глибоко мислять і автори багатьох інших публікацій з богослів'я, біблеїстики, літургії, церковної історії, церковного права, гомілетики й інших галузей теології.

Журнал вийшов обсягом 285 с., накладом 500 пр. Його можна придбати, звернувшись в академію.

таємось до нього, щоб він і нас тут, на землі, захистив від диявола».

Також владика вручив благословенні грамоти добротинцям парафії: Володимирів Громику, Валентині Громик, Миколі Челію, Василю Мазнюку, Степанові Войтовичу та Людмилі Панасюк.

Церква – пам'ятка архітектури, побудована ще в 1770 році. Від того часу храм є постійно діючим.

На святі сусідів

7 листопада митрополит Луцький і Волинський Михаїл, голова управління зовнішніх церковних зв'язків Київського Патріархату архієпископ Рівненський і Острозький Іларіон, віце-канцлер нашої епархії протоієрей Олександр Безкорвайний взяли участь в урочистості з нагоди 95-ї річниці незалежності Республіки Польща та 10-ї річниці діяльності консульства цієї країни в Луцьку. Захід проходив в обласному муздрамтеатрі ім. Т. Шевченка.

А 12 листопада владика Михаїл на запрошення надзвичайного й повноважного посла Генрика Літвіна та його дружини Ганни побував на прийомі, присвяченому відзначенню Дня незалежності цієї країни, який відбувся у Києві.

У Ковельському районному деканаті

Конкурс відкритих уроків з дисциплін духовно-морального спрямування в загальноосвітніх закладах проведено на Ковельщині. Мета заходу, приуроченого до 1025-ліття хрещення Київської Русі, – об'єднання зусиль сім'ї, релігійних інституцій і школи задля становлення духовності учнівської молоді, виявлення й підтримка творчої праці вчителів, підвищення їх професійної компетентності, популяризація здобутків.

У відкритті конкурсу 12 листопада в селищі Голоби з благословіння правлячого архієрея взяв участь декан, настоятель парафії Великомученика Юрія Переможця в с. Дубове та Різдва Йоана Хрестителя в с. Бахів протоієрей Іван Бонис (учитель основ християнської етики). У своєму слові душпастир висловив подяку за співпрацю із закладами освіти. Він зазначив: школа – партнер Церкви у вихованні молодого покоління.

Відкритий урок відбувся 13 листопада і в загальноосвітній школі с. Дубове. Його для учнів 5-го класу провів о. Іван. Діти дізнались про передумови хрещення Київської Русі, його історичне й моральне значення, ознайомилися з постатями рівноапостольних князя Володимира, княгині Ольги, преподобних Кирила і Мефодія. Було показано анімаційний фільм «Сказання про хрещення Русі». На завершення уроку школярі отримали подарунок – запис 20-ти серій стрічки.

Священник Іван Бонис постійно урізноманітнює форми й методи виховання духовно багаті особистості. Зокрема, з класними керівниками та батьками організовує екскурсії до Ковеля, Володимира, Зимного, Львова, використовує кожен нагоду, аби збагатити біблійною мудрістю і власним прикладом.

Надалі подібні заняття відбулися для учнів 5-6 класів у школах інших сіл району, зокрема: Колодязному, Любитові, Біліні, Зеленій, Дроздях, Вербці, Мельниці, Підріжжі, Тойкуті, Бахові. До проведення конкурсу долучився священник Василь Фурман як викладач основ християнської етики. В одному із засідань оргкомітету взяв участь священник Микола Качмар.

У сусідній епархії

17 листопада митрополит Луцький і Волинський Михаїл на запрошення архієпископа Тернопільського, Кременецького і Буцацького Нестора відвідав с. Колодно Збарзького району. Владика взяв участь в святій новозбудованого храму Архістратиґа Михаїла та Божественній Літургії. Відправу очолив митрополит Черкаський і Чигиринський Іоан.

У паломницькому центрі

Каср-ель-Яхуд, печера й джерело в Ейн-Карем, храм Святої Вероніки в Єрусалимі. Ці священні для всіх християн місця в Ізраїлі вперше відвідала прочанська група, організована паломницьким центром епархії «Україна» (керівник Лариса Савчук). Богомілля до Святої Землі 11–18 листопада очолював архієпископ Сімферопольський і Кримський Климент.

Закінчення на с. 7

ВІТАННЯ

Ювілеї

Храму Вознесіння Господнього в Устилузі Володимирсько-го райдек. 19 січня – 10 років від заснування;
храму Апостола, першомученика архидиякона Стефана в Торчині Луцького райдек. 8 січня – 20 років від освяти;
храму Преподобного Серафима Саровського в с. Лемешів Горхівського дек. 14 січня – 20 років від освяти;
храму Святого Іоана Хрестителя в с. Прилуцьке (престольне свято 20 січня) Ківерецького дек. – 80 років від освяти;
протоіерею Михайлові Бучаку, настоятелю парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Маяки (Княгинінок) Луцького райдек. та капелану Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки, 8 січня – 20 років священничого служіння;

священнику Іванові Квіку, настоятелю парафії Архистратига Михаїла в с. Кисилин Локачинського дек., 8 січня – 35 років;
священнику Василеві Лозовицькому, проєктові з навчальної роботи Волинської православної богословської академії та клірику парафії Архистратига Михаїла в Луцьку (Вишків), 9 січня – 35 років;
священнику Богданові Репіньовському, настоятелю парафії Великомучениці Параскеви-П'ятиці в с. Милуші Луцького райдек., 18 січня – 5 років священничого служіння;
священнику Ігореві Цилюрику, настоятелю парафії Архистратига Михаїла в с. Липно Цуманського дек., 19 січня – 35 років;
священнику Василеві Кравцю, настоятелю парафії Преподобного Серафима Саровського в с. Лемешів Горхівського дек., 14 січня – 20 років священничого служіння;

добної Параскеви Сербської в с. Затурці Локачинського дек., 23 січня – 35 років;
священнику Михайлові Мельничуку, настоятелю парафії Святої Трійці в Маневичах, 26 січня – 35 років;
священнику Романові Ставінському, настоятелю парафії Апостолів Петра й Павла в с. Римачі Любомльського дек., 26 січня – 35 років;
протоіерею Юрєві Трокуну, клірикові собору Покрови Пресвятої Богородиці в Ківерцях, 28 січня – 40 років.

Щиросердечно вітаємо вас, боголюб'язні отці, парафіяни, з ювілеями. Хай Бог благословляє усіх вас на многії і благії літа!

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на с. 2, 3, 6

Каср-ель-Яхуд – місце на річці Йордан, де, як традиційно вважається, Ісус Христос прийняв хрещення від Іоана Предтечі й куди зазвичай доступ обмежено, адже це на кордоні з Йорданією (богомольці постійно відвідують інше місце на Йордані).

Ейн-Карем – колись старовинне місто неподалік Єрусалима, тепер його район. Тут знаходиться печера Іоана Хрестителя, у якій, згідно з переказами, жив цей великий святий. Тут він уперше виступив із проповіддю про покаєння. Тут же паломники відвідали і Іоанову купіль, де, як стверджується, ще за його життя почало бити джерело, через яке люди зцілюються й тепер.

Церква Вероніки, 6-та зупинка Хресної дороги (Via dolorosa), символічно позначає місце, де було розташовано будинок святої. За переданням, саме вона хусткою оберла обличчя Ісуса і на тканині залишилося нерукотворне зображення Спасителя.

22 листопада 115 прочан із Луцька не змогли потрапити до Києва на церковне свято у Патріаршому кафедральному соборі Рівноапостольного великого князя Володимира. Групі богомольців заборонили їхати в столицю працівни-

ки Державтоінспекції МВС України. Це сталося в дорозі посеред ночі, о 3 годині. Вони пояснювали такі дії тим, що є наказ не пускати автобуси на майдан Незалежності, де люди збираються на протест проти згортання керівництвом країни євроінтеграційних процесів.

Автобус для перевезення священників і мирян замовив паломницький центр єпархії «Україна», який організував поїздку. Прочан було запрошено Патріархом Київським і всієї Русі-України Філаретом на свято чудотворної ікони «Скоропослушниця».

Образ для ДАІ

21 листопада митрополит Луцький і Волинський Михаїл освятив статую Божої Матері на території управління Державтоінспекції УМВС України у Волинській області. Її створив львівський скульптор Василь Ярич з ініціативи та за кошти працівників ДАІ.

Разом із владикою молилися священнослужителі кафедрального собору Святої Трійці, начальники обласних управлінь: УМВС – Олександр Терещук, ДАІ УМВС – Володимир Гайовий та інші співробітники міліції. В урочистості взяла участь представники інших конфесій.

У слові до присутніх архієрей сказав: «Кожна

людина, споглядаючи на певний символ, вбачає в ньому щось своє, сокровенне, і не тільки сакральне, а щось глибоко духовне, яке торкається її безпосередньо, – її життя, цінностей, майбутнього». Таким є й цей образ, який, на думку високопреосвященного, допомагатиме провохоронцям розпочинати й завершувати роботу з молитвою на вустах.

У Луцькому районному деканаті

24 листопада у парафії Святого Василя Великого с. Боголюби відсвяткували 1025-ліття хрещення Київської Русі.

Напередодні до місцевої церкви із храму Архистратига Михаїла с. Промінь (Пілганів) цього ж благочиння привезли Пілганівську чудотворну ікону Богоматері. Тож наступного дня, звершивши молебень перед образом, усі рушили до Будинку культури. Тут відбувся концерт духовних піснеспівів. Його організатор – настоятель місцевої громади протоієрей Олександр Сенів, режисер – заслужений артист України Петро Савош.

Глядачі насолодилися чудовим співом квартету «Відлуння» священнослужителів благочиння, церковних колективів із Боголюб, Боратина, Тарасового, хору місцевого будинку культури (художній керівник Мирослава Сенів). Також пролу-

нали пісні у виконанні козаків із с. Гірка Полонка. На урочистість прибули декан протоієрей Володимир Присяжнюк, сільський голова Марія Якубовська, директор загальноосвітньої школи Олена Довгалова.

Привітали з іменинами

29 листопада, коли Православна Церква шанує апостола і євангеліста Матфея, день ангела відзначає вікарій нашої єпархії єпископ Володимир-Волинський Матфей. Це ім'я він прийняв 13 грудня 1992 року під час чернечого постригу.

З цієї нагоди владика очолив Божественну Літургію в Замковому Свято-Архангельському чоловічому монастирі, що в Луцьку. З архієреєм служили намісник обителі ігумен Святополк (Канюка), інше духовенство. У Відправі взяли участь студенти Волинської православної богословської академії.

Після подячного молебню єпископ Матфей подякував усім за молитви та привітання.

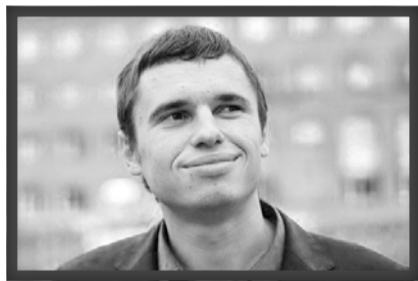
Інформаційна служба єпархії

Докладніше про ці та інші події – на офіційному сайті Pravoslavia.volyn.ua

НЕКРОЛОГ

У світлі оселі

3 листопада відійшов у вічність 25-річний журналіст, депутат Луцької міськради Андрій Калахан. Через важку недугу він останній час перебував у реанімації обласної клінічної лікарні. Враховуючи важкі страждання, з бажання самого хворого, напередодні над ним було відслужено молебний канон при розлученні душі з тілом, коли людина довго страждає. Наступного ранку він востаннє приступив до Сповіді й Причастя, після чого сподобився спо-

коїної християнської кончини, повідомляє сайт чоловічого монастиря Святого Миколая Чудотворця в с. Жидичин Ківерецького деканату Chernectvo.org. Інформаційно-видавничий центр єпархії висловлює щирі співчуття рідним, близьким і друзям новоспochилого раба Божого Андрія. Вічна йому пам'ять і Царство Небесне.

Світлина з сайту pravda.lutsk.ua

ОФІЦІЙНО

Священника Валерія Владика звільнено від обов'язків настоятеля парафії Святого Іоана Предтечі в Луцьку, а **священника Михайла Савку** призначено на цю посаду (укази № 56, 57 від 18 листопада 2013 р.).

Протоіерея Андрія Сеха призначено настоятелем парафії Великомученика Юрія Переможця в с. Вівчицьк Ковельського райдек. (№ 58 від 28 листопада).

ПАЛОМНИЦТВА

14 грудня – до святинь Києва з нагоди дня ангела Патріарха Філарета: Печерська лавра – Феодосіївський, Введенський, Видубицький, Іонівський, Михайлівський Золотоверхий монастирі – Андріївська церква – Володимирський собор (Літургія) – Волинська ікона Богоматері (Національний художній музей України). Зголошуватись до 12 грудня. Виїзд 13 грудня о 23.30. Повернення – 14 грудня о 23.30. Вартість поїздки 250 грн.

15 грудня, 1 січня 2014 р. – до почайвських святинь: лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монаше кладовище – джерело Праведної Анни. Зголошуватися: на першу поїздку – до 14 грудня, на другу – до 31 грудня. Виїзд о 6.30. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 80 грн.

21 грудня, 9 січня – до святинь Володимира: собор і монас-

тир Різдва Христового – Юрїївська церква – Василівська церква – Успенський собор – Зимнівський монастир. Зголошуватися: на першу поїздку – до 20 грудня, на другу – до 8 січня. Виїзд о 7.00. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 70 грн.

8 січня – до святинь Рівенщини: монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі (мироточива ікона) – монастир у Межиричі (чудотворна ікона) – джерело Св. Миколая в Гільчі – монастир у Городку (чудотворна ікона, частинка гробу Богородиці). Зголошуватися до 7 січня. Виїзд о 6.30. Повернення – о 22.00. Вартість поїздки 90 грн.

3 18 на 19 січня – до джерела Праведної Анни на Велике йорданське водосвяття. Зголошуватися до 17 січня. Виїзд 18 січня о 21.00. Повернення 19 січня о 6.00. Вартість поїздки 70 грн.

14–21 лютого (7 ночей) – до Святої Землі (проща «Дорогою Ісуса Христа»). Проводиться з благословіння Патріарха Філарета): Хайфа – долина Армагеддон – Назарет – Кана Галілейська – гора Фавор – біблійна Галілея – Ярденит – гора Сіон – Ейн-Карем – Віфлеєм – Єрусалим – Віфанія – Юдейська пустеля – Єрихон – Мертве море – Лідда – Кумран – гора Синай (Єгипет). Зголошуватися не пізніше ніж за три тижні.

Виїзд на всі прощі – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькому центрі єпархії «Україна» (керівник Лариса Савчук) за тел. (0332) 71-83-77, (050) 812-09-79.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

<p>СЛОВО КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ – НА ВОЛИНІ</p> <p>ЧИТАЙТЕ</p> <p>Газета «Волинські єпархіальні відомості»: запитуйте у храмах, кіосках, передплачуйте на пошту (виходить раз на місяць). Звертатись: (0332) 72-21-82, hazeta.vyev@gmail.com</p> <p>Різноманітна духовна література: запитуйте у храмах, книгарні-бібліотеці «Ключі» за адресою: Луцьк, просп. Волі, 2 (навпроти ЦУМУ, біля обласної юнацької бібліотеки).</p>	<p>Розпорядок роботи: будні – 9–19 год; свята, суботи й неділі – 10–17 год.</p> <p>Звертатись: (0332) 29-94-01, моб. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97, kljuchi@ukr.net</p>	<p>СЛУХАЙТЕ</p> <p>Передача «Благо»: неділя, 7.30, FM-радіостанція «Сім'я і дім» (102,4 МГц).</p> <p>Звертатись: (095) 126-40-77, blaho@ukr.net</p>
<p>ДИВІТЬСЯ</p> <p>Відеоканали в інтернеті: Youtube.com/PravoslaviaVolyni; Youtube.com/social1970</p> <p>Передача «Що каже священник» на обласному державному телебаченні (виходить раз на місяць – слідкуйте за телепрограмою). Звертатись: (0332) 72-21-82, telesobor@gmail.com</p>	<p>ЧИТАЙТЕ, ДИВІТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ</p> <p>Сайт Pravoslavia.volyn.ua – історія, устрій єпархії, святині, персоналії, документи, новини, фото, відео, газета, книги, аудіо, передруки.</p>	

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Свідчення про державну реєстрацію: ВП № 219 від 03.08.2004 р.

Засновник і видавець – Управління Волинської єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату (Волинська духовна консисторія)

Друк – ПрАТ «Волинська обласна друкарня» (Луцьк, просп. Волі, 27). Тел. (0332) 24-25-07. Зам. 5302. Наклад 3500 пр. Передплатний індекс 91241

Редакція

Віталій КЛИМЧУК (головний редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), протоієрей Віталій СОБКО, Андрій ГНАТЮК, Валерія ЛЕСЮК, Олександр БІЛЬЧУК (верстка, «НІЦЦАЛ»)

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилаючись на нього обов'язково. Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ

43025 Луцьк, Градний узвіз, 1. Volynkonsistoria@ukr.net.
Час роботи: понеділок–п'ятниця (крім святкових днів), 10.00–16.00.
Обідня перерва: 13.00–14.00

Керуючий єпархією
Митрополит Луцький і Волинський МИХАІЛ.
Тел./факс (0332) 72-44-64

Канцелярія
Канцлер – протоієрей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63
Віце-канцлер – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ.
Моб. (050) 956-70-00

Інформаційно-видавничий центр
Тел. (0332) 72-21-82
Голова центру – протоієрей Віталій СОБКО. Моб. (050) 661-56-68
Інформаційна служба (збір та опрацювання даних про діяльність єпархії) – info@pravoslavia.volyn.ua
Сайт Pravoslavia.volyn.ua – info@pravoslavia.volyn.ua
Прес-служба (співпраця зі ЗМІ) – прес-секретар Андрій ГНАТЮК – pres-sluzhba@ukr.net
Газета «Волинські єпархіальні відомості» – hazeta.vyev@gmail.com

Телестудія «Собор» – гол. редактор Андрій ГНАТЮК. Telesobor@gmail.com
Радіостудія «Благо» – головний редактор протоієрей Віктор ПУШКО.
Тел. (095) 126-40-77. blaho@ukr.net
Видавничий відділ і книгарня-бібліотека «Ключі» – завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО.
Тел. (0332) 29-94-01, моб. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97. Kljuchi@ukr.net.
Група у «Фейсбуці»: Facebook.com/groups/kljuchi

Капеланська служба
Старший капелан – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ
Інспектор з питань місійної діяльності – протоієрей Юрій БЛИЗНЮК.
Тел. (0332) 20-00-25, моб. (095) 538-05-87

Паломницький центр «Україна»
Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, моб. (050) 812-09-79

Відділ організації благодійності та соціального служіння
Завідувач Валерія ЛЕСЮК. Моб. (095) 037-67-00. Social-sluzhba@ukr.net

Склад-магазин ікон, риз, церковного начиння тощо
Директор Богдан ТИШКЕВИЧ. Луцьк, просп. Волі, 2. Моб. (066) 217-25-58
Розпорядок роботи: понеділок–п'ятниця – з 10 до 18 год, в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва від 13 до 14-ї.

ЯК КРАЩЕ ПОСЛУЖИТИ?

15 листопада вперше в нашій єпархії відбувся семінар «Основи соціального служіння на парафії». Його влаштував відділ організації благодійності та соціального служіння духовної консисторії (завідувач Валерія Лесюк).

Поділитися досвідом, знайти нові шляхи співпраці зібралися митрополит Луцький і Волинський Михаїл, турійський декан протоієрей Микола Даньків, локачинський декан протоієрей Ігор Дружинець, маневецький – протоієрей Андрій Закидальський, інші священнослужителі

не брати участь у житті суспільства. Не тільки говорити гарні речі, а безпосередньо служити кожному. Тому що Ісус Христос сказав: «Усе, що ви зробили ближнім, ви зробили Мені». Я радію кожній такій зустрічі, на якій ми ділимося досвідом, пропонуємо шляхи вирішення тих чи ін-

справним, важкохворим, ув'язненим, багатодітним та неповним сім'ям, як зібрати кошти, організувати та провести благодійні заходи – про це йдеться в посібнику, який роздано кожному з присутніх.

Один із наведених прикладів – поміч неповносправним дітям, інвалідам-візочникам. Як сприяти їм соціалізуватися? Це означає: допомогти дістатися до храму, створювати недільні школи та звершувати спеціальні богослужіння саме для них та їхніх батьків, створювати літні табори (робити це, навіть якщо на парафії одна чи дві такі дитини, бо наступного року знайдеться ще – з сусіднього села чи міста, і так щороку їх буде все більше), забезпечувати духовною літературою або проводити читання у них вдома тощо. А владика Михаїл наголосив на облаштуванні пандусів коло церков, які будуються.

До розмови долучилися: директор Луцького міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді Ліна Галан (тема виступу «Муниципальний досвід роботи із соціальними групами»), начальник відділення кримінальної

міліції у справах дітей міського відділу УМВС у Волинській області Олександр Кот («Профілактика підліткової злочинності»), начальник міськвідділу кримінально-виконавчої інспекції Алла Павловська («Допомога неповнолітнім умовно засудженим»), директор представництва ВБФ «Запорука» (Київ) у Львівській області Ярина Хомчій («Допомога сім'ям мігрантів»), голова громадської організації «Християнський рух за життя» Антоніна Євтодюк («Протиабортна діяльність»).

Про свій досвід служіння розповіли священники. «Робота з алкозалежними на сільській парафії» – тема виступу настоятеля громад Різдва Пресвятої Богородиці в с. Білин і Святого Духа в с. Колодниця Ковельського районного деканату священника Василя Фурмана. А о. Ігор Дружинець розповів про організацію і проведення щорічного різдвяного благодійного концерту в Локачах.

Також присутні подивилися відео «Незрячий в храмі» єпархіяльної телестудії «Собор» (головний редактор Андрій Гнатюк), створений за сприяння Лесі Хижук, члена громадської організації «Генерація успішної дії». У ньому йдеться про труднощі, з якими зіштовхуються такі люди в церкві. Адже вони хочуть бути не лише слухачами, а й активними учасниками богослужіння. Як зазначила добродійка Хижук, декотрі люди кажуть: навіщо незрячим ходити чи їздити кудись, вони все одно не бачать. На звук, на дотик – оце їхній світ, каже п. Леся. Вони не бачать світу, але відчують дружню атмосферу, так само хочуть вибратися кудись на природу, в поїздку. Тож священник на парафії може створити службу супроводу незрячих, оголошуючи про це на богослужінні. Можна коментувати Відправу в церкві або ж удома в незрячого. Представник «Генерації успішної дії» каже, що не відразу така допомога буде діяти, бо люди соромитимуться, думатимуть, що це робиться за гроші. Але коли зрозуміють, що це все створено заради їхнього блага, погоджуватимуться. Особливо це стосується допомоги людям похилого віку, зокрема в селах, де вони рідко коли виходять із дому й не надіються на поміч.

Учасникам заходу було роздано «Соціальний вказівник», наданий Луцьким міським центром соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді.

За результатами семінару вирішено тісніше співпрацювати з різними інституціями, адже рідко яка організація – чи державна, чи громадська – відмовить у допомозі.

Посібник «Церковне соціальне служіння» можна замовити за тел. (095) 037-67-00 або адресою social-sluzhba@ukr.net.

Ролик «Незрячий в храмі» можна переглянути на сайті єпархії <http://www.pravoslavia.volyn.ua/> у розділі «Відео».

Світлина інформаційної служби єпархії

лі з різних благочинь, представники державних, благодійних та громадських організацій.

З вітальним словом до присутніх звернувся владика. Тему соціального служіння в нашій єпархії піднято на вищий рівень, ніж просто служіння священника, зазначив архієрей. «Священник на парафії не тільки звершує богослужіння, а в першу чергу служить людям. Наше служіння – це служіння Богові через служіння ближнім. Тому Церква не повинна стояти осторонь викликів сьогодення, а має більш актив-

ших питань. Лише спільними зусиллями зможемо краще послужити ближньому – і словом, і ділом, і матеріально, і духовно».

Церковним соціальним служінням мають займатися парафіяни, а священники – його організувати. Завдання Церкви – не вирішити якусь проблему державного рівня, а допомогти конкретним людям. Про це говорила матінка Валерія, представляючи впорядкований нею методичний посібник «Церковне соціальне служіння». Як допомогти алкозалежним, неповно-

ПРОТОІЄРЕЙ МИКОЛАЙ ТУЧЕМСЬКИЙ – РЕКТОР ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ СЕМІНАРІЇ В 1945–1959 рр.

(120 років від народження і 50-ліття з дня смерті)

Митрофорний протоієрей Миколай Михайлович Тучемський походить з відомої волинської православної священничої родини. Він увійшов в історію Української Церкви як один із достойніших представників духовенства. 34 роки життя присвятив навчально-педагогічній діяльності, з яких майже 30 літ перебував ректором духовних семінарій.

Майбутній пастир народився 12 грудня (ст. ст.) 1893 р. в с. Малий Скнит (нині Славутський район Хмельницької області). Українець, батько був на парафії в с. Майків Гоцанського району на Рівненщині. З 1900-го по 1903 рр. навчався в рідному селі у церковно-приходській школі. Наступні чотири роки були проведені ним у Клеванському духовному училищі. Після цього один рік навчався у Житомирському духовному училищі, яке закінчив 1908 р. Того ж року вступає до Волинської духовної семінарії в Житомирі, яку закінчив у червні 1914 р. Вищу богословську освіту Микола Тучемський здобуває в Петроградській духовній академії, успішно закінчивши її 1918 р. зі званням кандидата богословських наук.

Церковну діяльність розпочав 27 червня 1918 р. помічником інспектора і викладачем Катеринославської духовної семінарії, працював тут до кінця грудня 1919 р. На початку 1920 р. семінарія припинила існування, і він переїжджає до своїх батьків у с. Майків, де допомагає їм у сільському господарстві. З 1 січня 1921 р. і до закриття польською владою влітку 1923 р. вчителював у приватній російській чоловічій гімназії м. Острога. Після цього знову повертається жити до батьків. Саме в цей період знайомиться і 7 листопада 1924 р. вінчається з Селецькою Катериною, дочкою о. Сергія Селецького, священника с. Гориньград на Рівненщині.

Рівно через місяць, 7 грудня того ж року, згідно з проханням був призначений викладачем Волинської духовної семінарії в Кременці, однак ненадовго, бо вже 1 січня 1925 р. на підставі

рішення Священного Синоду Польської Автокефальної Православної Церкви Микола Тучемський був переведений на посаду інспектора і викладача Віленської духовної семінарії.

Духовний сан Микола Тучемський отримав від владика Антонія (Марценка, 12.03.1887–19.12.1954), єпископа Люблінського, вікарія Варшавсько-Холмської єпархії. Обидві хіротонії: 24 січня – в дякона, а 25 січня 1925 р. – на священника відбулися в храмі Віленського Свято-Троїцького монастиря. Інспектором о. Миколай залишався до скасування цієї посади в семінарії 1 жовтня 1925 р. Цього ж дня його було обрано членом Віленської духовної консисторії, в якій він, поєднуючи священницькі та семінарські обов'язки, трудився до 15 жовтня 1939 р., тобто до дня ліквідації консисторії.

Враховуючи освіту й організаторські здібності, о. Миколая Тучемського 1 січня 1926 р. призначають на посаду ректора Віленської духовної семінарії, а згодом, 1 вересня 1926 р., за сумісництвом і настоятелем церкви Свято-Троїцького монастиря м. Вільно, в стінах якого розташовувалась духовна семінарія.

У 1935 р. з нагоди 10-ліття ректорства, за поданням митрополита Варшавського і всієї Польщі Діонісія (Валединського), прот. Миколая Тучемського було нагороджено польським урядом Золотим хрестом заслуги. Обов'язки ректора і настоятеля о. Миколай виконував до серпня 1940 р., коли настала остаточна ліквідація семінарії, яка розпочалася ще в 1932 р. (щорічно закривали один клас у зв'язку з реорганізацією богословської освіти).

5 грудня 1939 р. разом з іншими преставниками віленсько-

го духовенства був прийнятий у юрисдикцію Московського Патріархату.

У зв'язку з припиненням діяльності Віленської духовної семінарії, 1 вересня 1940 р. отця було прикомандировано до церкви Віленського Свято-Духівського монастиря, в якому він з 22 травня 1941 р. виконував ще й обов'язки благочинного.

У січні 1942 р. переїжджає з Вільна в с. Гориньград до своєї тещі. Двічі, 7 лютого і 3 березня 1942 р., він звертався з проханням до екзарха всієї України митрополита Волинського і Житомирського Олександра (Громадського) призначити його настоятелем Свято-Троїцької церкви с. Гориньград Тучинського деканату, яку раніше займав його покійний тесть. 4 березня 1942 р. отець Миколай отримав призначення на цю парафію.

Єпископ Волинський і Ровенський Миколай (Чуфаровський, 13.11.1884–7.03.1967) 3 жовтня 1945 р. призначає прот. Миколая Тучемського ректором Богословсько-пастирських курсів у Луцьку, одночасно залишаючись за сумісництвом настоятелем Гориньградської церкви. Саме владика Миколай поклав початок організації духовної школи (спочатку курсів, згодом семінарії) у Луцьку в післявоєнний час. Його було призначено на волинську кафедру 23 травня, а прибув сюди 3 липня 1944 р.

Протоієрей Микола ЦАП, канцлер Волинської єпархії, викладач Волинської православної богословської академії

Закінчення в наступному номері

